

בס"ד, אדר תשע"ט, ברוך ה' נותן התורה לעילוי נשמת סבא דנש

פרשת תרומה

אחרי השיאים של הפרשות הקודמות – בני ישראל יוצאים ממצרים, קריעת ים סוף וקבלת התורה, מגיעות פרשת שעוסקות בבניית המשכן, קצת קשה להתרכז בקריאת הפרשות האלה. הרבה פרטים טכניים, מידות, חומרים ובעיקר – היכן המשכן היום? כל כך הרבה דיבורים על משהו שאף פעם לא ראינו, ולא נראה...

כותב הרב ישעיהו ליבוביץ: "מה שמדהים ביותר היא העובדה, כי למבנה זה שאינו כי אם שלד, שמצדו האחד איננו סגור בכותל אלא במסך, ואין ספק כי משפחת עולים כיום היתה מן הסתם מסרבת לקבלו כבית-דירה; לכך מקדישה התורה ארבע-מאות וחמישים פסוקים. לעומת זאת אנו מוצאים כי לכל סיפור בריאת שמים וארץ וכל צבאם לרבות האדם מקדישה התורה אך ורק שלושים ואחד פסוקים; ואם נצרף לזה גם את אזכור "היום השביעי" – הוא יום השבת, שגם הוא חלק מהבריאה ואפילו 'נזר הבריאה', לא נגיע אלא לסך שלושים-וארבעה פסוקים בלבד.

נמצא שלא זו בלבד שהמשכן שקול כנגד עולם ומלואו, אלא שחשיבותו גדולה לאין ערוך מן הקוסמוס כולו".
(שבע שנים של שיחות על פרשת השבוע, ישעיהו ליבוביץ)

כאן נזמין את בני המשפחה לדיון בהבדל בין בריאת העולם לבניית המשכן:

מי ברא את העולם ומי בונה את המשכן?

פרוייקט **שולחן ערוך לפרשה** כולל את תמונת שולחן השבת של משפחת כ"ץ המעוצב בהשראת פרשת השבוע, ודבר תורה המתאים לשיחה משפחתית ליד שולחן שבת - [/https://shabbatable.blog](https://shabbatable.blog) כל הזכויות שמורות. לפרטים נוספים – גילי כ"ץ 0542593212

ממה עשוי העולם וממה עשוי המשכן?

לצורך מה נברא העולם?

לאיזה צורך נבנה המשכן?

העולם הוא בריאה לצורך האדם, כפי שכתוב בפרשת בראשית: וַיְבָרֶךְ אֱתֶם, אֱלֹהִים, וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלאוּ אֶת-הָאָרֶץ, וְכַבְּשׁוּהָ; וַרְדּוּ בְדִגַּת הַיָּם, וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם, וּבְכָל-חַיָּה, הַרְמֵשֶׁת עַל-הָאָרֶץ. (א', כח)

העולם הוא מציאות נתונה על מנת שהאדם יפעל בה לעבוד את ה'. האמונה בה' כבורא עולם כוללת בתוכה את קבלת העולם כפי שהוא, ועל כן אין צורך להרחיב על מעשה בריאת העולם.

המשכן, לעומת העולם, הוא יצירה של האדם על מנת לעבוד ה', הוא דרך התקשרות לקב"ה, המשכן הוא יציר האדם, ולכן דרך הכנתו מפורטת.

אבל יש שאלה שכל הזמן מציקה לכל אחד. שאלה שכל אדם שואל את עצמו: איפה ה'? איפה ה' נמצא? איפה ה' גר?

התשובה היא שה' בכל מקום. ועדיין כל מקום זה מקום מאד גדול, זה הכל. קשה להכיל ולהבין שה' נמצא בכל.

קיבלנו תורה, תורה גדולה ויקרה, היכן נשים אותה?

למלך רגיל, מלך שהוא בן אדם, יש ארמון, וחצר מלכות. היכן ארמון המלכות של ה'?

חמש פרשות עוסקות בבניית המשכן – תרומה, תצוה, כי תשא, ויקהל, פקודי. המשכן התקיים כמה מאות שנים, עד שנבנה בית המקדש הראשון בירושלים על ידי שלמה המלך. במשך חמש פרשות, אנו לומדים בפירוט על המשכן, החומרים שממנו הוא עשוי, מידותיו והמלאכות הקשורות בו. כיום המשכן עצמו, האוהל, אינו קיים, והכלים שלו נחרבו או נגנזו.

להבדיל בריאת העולם שעליה למדנו בספר בראשית. בריאת העולם בששה ימים על ידי הקב"ה מתוארת בשלושים וארבעה פסוקים בלבד(!). העולם שריר וקיים ואנו בו, והמשכן? היכן הוא? בכל זאת, מקדישה התורה חמש פרשות לבניית המשכן, כיוון שמעבר למשכן, האוהל, הבדים והמזבחות ממש שנבנו על ידי בני ישראל במדבר, ישנו גם המשכן הפרטי שכל אדם בונה בעצמו.

בעריכת השולחן התמקדנו בחומרים שמהם עשוי המשכן, ניסינו למצוא אם יש חומרים כאלה בבית שלנו – זהב, כסף, נחושת, אבנים טובים, בשמים, שמנים, תמר, עורות, עצים. בדומה לעולם המשכן בנוי מחומרים שונים ומגוונים. בשונה מבריאת העולם ביצירת המשכן שותפים בני אדם רבים, עם יכולות שונות.

בזמן עריכת השולחן שוחחנו על כך שחומרי בניית המשכן נתנו כתרומה.

דָּבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְחוּ-לִי תְרוּמָה: מֵאֵת כָּל-אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ, תִּקְחוּ אֶת-תְּרוּמָתִי.

ה' אומר למשה – תקחו לי תרומה.

שאלו את עצמכם: האם תרומה נותנים או תרומה לוקחים?

תרומה – נותנים מה שהצד המקבל צריך. לכן יש רשימה של חומרים וחפצים שאותם עם ישראל יתרום.

פרוייקט שולחן ערוך לפרשה כולל את תמונת שולחן השבת של משפחת כ"ץ המעוצב בהשראת פרשת השבוע, ודבר תורה המתאים לשיחה משפחתית ליד שולחן שבת - [/https://shabbatable.blog](https://shabbatable.blog)

כל הזכויות שמורות. לפרטים נוספים – גילי כ"ץ 0542593212

צדקה – נותנים מה שהצד הנותן רוצה לתת.

אם כן, תרומה אני נותנת, על פי בקשה/רצון מסוים, ולכן אפשר לומר גם "לקיחה".

ועשו לי, מקדש; ושכנתי, בתוכם. (כה, ח)

שימו לב שסדר הצגת הדברים בפרשה הפוך.

הסדר הרגיל צריך להיות כך:

מה ה' רוצה? - ועשו לי, מקדש; ושכנתי, בתוכם. (כה, ח)

ממה יהיה עשוי המשכן? - זָהָב וְכֶסֶף, וְנַחֲשֶׁת. וְתַכְלֵת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי, וְשֵׁשׁ וְעִזִּים. וְעֹרֹת אֵילִם מְאֻדָּמִים וְעֹרֹת תְּחָשִׁים, וְעֻצֵי שְׁטִים. שָׁמֶן... בְּשָׂמִים... אֲבָנֵי-שֹׁהַם, וְאֲבָנֵי מְלָאִים.

איך נשיג את החומרים? תרומה.

בפרשה זה הפוך –

קודם ה' אומר:

תתנו לי תרומה,

אחר כך – מה תהיה התרומה

בסוף מטרת התרומה – לבנות משכן.

למה?

מה ה' רוצה? להיות בתוך בני ישראל, בתוכנו, לשכון בתוך עמו. לשכון- מלשון שכן, שנמצא, גר ויושב בתוך עם ישראל.

ה' לא צריך בית, ארמון, מקדש. ה' רוצה להיות מקודש. ה' נמצא בכל מקום, ובכל מקום צריך לקדש אותו. איך נקדש את ה' – על ידי כך שנעבוד אותו, שנעשה מצוות.

אז מה זה המקדש שבשבילו אוספים את התרומות בפרשת תרומה?

ה' נמצא בכל מקום, ה' ברא את העולם וממלא אותו, אך אנו בני אדם, וקשה לנו להרגיש את ה' בכל העולם, על כן ה' מורה לנו לבנות מקדש, שבו נוכל לעבוד את ה'. אבל זה לא "הבית של ה'", זה מקום שבבילנו, בני האדם. היום במקום מקדש יש לנו בית כנסת.

בעצם, כל אדם הוא "מקדש מעט", מקדש קטן. כשאני עושה מצוות, אני מקדשת את ה' על ידי הגוף שלי שמקיים את המצוות, על ידי המחשבה, השכל, המוח, והלב, הרגש והדיבור. יש מצוות שעושים ממש עם הגוף, כמו ללכת לבית הכנסת. ההליכה היא מצווה. יש מצות בדיבור – לא לרכל, להתאפק לא לומר לשון הרע, לדבר אל ההורים באופן מכבד. יש מצוות שהן במחשבה – האמונה שה' ברא את העולם. יש מצוות

פרוייקט שולחן ערוך לפרשה כולל את תמונת שולחן השבת של משפחת כ"ץ המעוצב בהשראת פרשת השבוע, ודבר תורה המתאים לשיחה משפחתית ליד שולחן שבת - [/https://shabbatable.blog](https://shabbatable.blog) כל הזכויות שמורות. לפרטים נוספים – גילי כ"ץ 0542593212

שהן ברגש, כמו "ואהבת לרעך כמוך". כך שהאדם עצמו הוא מקדש לשכינה של ה'. (נתיבות שלום לפרשת תרומה, הרבי מסלונים).

איך האדם יעשה את עצמו מקדש מעט? על יד זה שהוא נותן תרומה מעצמו.

ולכן בתורה כתוב "תקחו", כי האדם לוקח משהו שיש בו בתוכו (כמו תכונת חסד ונדיבות), משהו שחשוב לו (כמו הזמן שלו, או הכוח שלו), שיקר לו, שלפעמים הוא צריך מאד להתגבר כדי לעשות אותו (להכניס אורחים), או מאד להתאפק כדי לא לעשות אותו (לומר לשון הרע), ועם הדבר הזה הוא מקיים מצוה. לזה קוראים קדושה, לקדש את הגוף, את המחשבה, את הדיבור. וכך האדם הוא מקדש בעצמו.

לכל אדם יש מצוה שהוא אוהב לעשות במיוחד, או מצוה שחשובה לו באופן מיוחד, וזה גם סוג של תרומה.

נדון ליד השולחן: כל אחד יספר מהי המצווה החביבה עליו.

לסיום אני רוצה לספר כמה מילים על דודה שרון האהובה שנפרדנו ממנה לפני שלושים יום: לפני כמעט שש עשרה שנים ילדתי את בני הבכור, ומאד רציתי להניק אותו. ההנקה היתה קשה לי. דודה שרון הגיעה לברית מהגולן הרחוק, וישבה אתי שעות, כדי להרגיע, לעודד ולהנחות כיצד להניק. בזכות עצותיה הטובות המשכתי והצלחתי להניק את בני עד הגיע לגיל שנתיים ואף את אחיו שנולדו אחריו. לדודה שרון היתה דרך מיוחדת במינה לעודד ולתת עצות באופן שהדברים יכנסו ללב. אני מתגעגעת אליה מאד.

שבת שלום, מגילי והמשפחה